



Talabalarning chet tilida yozma nutq kompetensiyalarini takomillashtirishda yondashuvlar

Samiyeva Sayyora Nematovna –
O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti
pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
E-mail: s.samieva@mail.ru
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5541-9472>

Annotatsiya. Mazkur maqolada muallif “kompetensiya”, “yozuv”, “yozma nutq” va “yozma nutq kompetensiyasi” iboralariga izoh bergan. Muallif talabalarning chet tilida yozma nutq kompetensiyalarini takomillashtirishda yondashuvlar: mahsulotga yo'naltirilgan yondashuv (*product approach*), jarayonga yo'naltirilgan yondashuv (*process-oriented approach*), janrga yo'naltirilgan yondashuv (*genre-based approach*)lar, tadqiqotchilarning mazkur yondashuvlarning afzalliklari va kamchililari haqidagi fikr-mulohazalarini tahlil qilgan. Talabalarning chet tilida yozma nutq kompetensiyalarini takomillashtirishda turli yondashuvlarning oqilona integratsiyasi o'qituvchilarga yondashuvlarning kamchiliklarini kamaytirish va ularning kuchli tomonlaridan foydalanish imkonini berishi alohida ta'kidlangan.

Kalit so'zlar: kompetensiya, yozuv, yozma nutq, yondashuv, yozuv nutq kompetensiyasi, mahsulotga yo'naltirilgan yondashuv, jarayonga yo'naltirilgan yondashuv, janrga yo'naltirilgan yondashuv, takomillashtirish, integratsiyalash.

Подходы к совершенствованию письменной компетенции студентов на иностранном языке

Аннотация. В данной статье автор даёт пояснение терминов «компетенция», «письмо», «письменная речь» и «письменная компетенция». Автор анализирует подходы к совершенствованию письменной компетенции учащихся на иностранном языке: подход ориентированный на продукт (*product approach*), процессуальный подход (*process-oriented approach*), жанровый подход (*genre-based approach*), а также мнения исследователей о преимуществах и недостатках этих подходов. Подчеркивается, что рациональная интеграция различных подходов к совершенствованию письменной компетенции учащихся на иностранном языке позволяет преподавателям минимизировать недостатки подходов и использовать их сильные стороны.

Ключевые слова: компетенция, письмо, письменная речь, подход, письменная компетенция, подход ориентированный на продукт, процессуальный подход, жанровый подход, совершенствование, интеграция.

Approaches to improving students' writing competence in a foreign language

Annotation. *In this article, the author explains the terms "competence," "writing," "written speech," and "writing competence." The author analyzes approaches to improving students' foreign language writing proficiency: the product-oriented approach, the process-oriented approach, and the genre-based approach, as well as researchers' opinions on the advantages and disadvantages of these approaches. It is emphasized that rational integration of various approaches to improving students' foreign language writing proficiency allows teachers to minimize the shortcomings of these approaches and leverage their strengths.*

Keywords: *competence, writing, written speech, approach, writing competence, product-oriented approach, process-oriented approach, genre-oriented approach, improvement, integration.*

KIRISH

Zamonaviy globallashtirilgan dunyoda yozuv shaxslar va butun jamiyat hayotida muhim rol o'ynaydi. Buning sababi, yozuv ma'lumotni saqlaydi va uni vaqt hamda makon orqali uzatadi. Hozirgi kunda kompetensiya so'zi layoqat, kompetentlik layoqatlilik, ta'limga kompetensiyaviy yondashuv esa egallangan bilim, ko'nikma va malakalarni o'z shaxsiy, kasbiy hamda ijtimoiy faoliyatda amaliy qo'llay olish layoqatini shakllantirishga yo'naltirilgan ta'lim yo'nalishi, deb tushunilmoqda [1;295-b].

"Chet tilda yozuv deganda, ushbu til vositalari qo'llanib, yozma shaklda fikr bayon etish tushuniladi. Yozma nutqda qo'llanadigan lisoniy vositalarni, birinchidan, grafemalar va yozma shakldagi leksik va grammatik birliklar tashkil etsa, ikkinchidan, ularning qo'llanishi (yozilishi) yozma nutqning yozish texnikasi sanaladi. Yozish texnikasidan foydalanib, fikr chet tilda yozma bayon etilsa, yozma muloqot yuz beradi. "Yozuvni o'rgatish" termini ikki xil tushunchani ifodalaydi, ya'ni (1) yozish texnikasini va (2) yozma nutqni (fikrni yozma bayon etishni). Yozish texnikasi deganda, grafika (tovush-harf munosabati va harfning ma'no bildirish vazifasi), kalligrafiya (husnixat), orfografiya (imlo) nazarda tutiladi. Yozma nutq termini esa grafik tarzda ifodalangan axborot va nutq muloqoti jarayoni ma'nolarini qamrab oladi [2; 283-b].

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODLAR

Yozuv kompetensiyasi deganda – psixolingvistik va didaktik jarayon; yozma fikr bildirish, kommunikativ maqsadni ko'zlaydi; yozma fikrni ifodalashda mantiqiylik, leksik-grammatik vositalardan foydalanish tushuniladi [1; 297-b]. Yozuv har qanday tilni o'zlashtirishda asosiy ko'nikma hisoblanib, u ingliz tilini chet tili sifatida o'rgatishda ta'lim mazmunida alohida ahamiyatga ega. Yozish malakasi talabalarga o'z fikrlarini ifoda etish, samarali muloqot qilish va akademik, professional va ijtimoiy munosabatlarda to'liq ishtirok etish imkonini beradi. Bu boshqa til ko'nikmalarini – tinglash, gapirish va o'qishni birlashtiradigan va mustahkamlaydigan ko'nikma bo'lib, umumiy til kompetensiyasiga hissa qo'shadi. Ingliz tilini chet tili sifatida o'rganishda yozish ko'nikmalarining ahamiyatini oshirish muhimdir. Akademik sharoitlarda talabalar ko'pincha insholar, hisobotlar va tadqiqot ishlarini tayyorlashlari talab qilinadi, bu esa yuqori darajadagi yozish malakasini talab qiladi. Professional sohada yozish ko'nikmalari elektron pochta xabarlarini, hisobotlar va boshqa biznes hujjatlarini yaratish uchun zarurdir. Bundan tashqari, yozish tanqidiy fikrlash va ijodkorlikni rivojlantiradi, bu esa o'quvchilarga o'z fikrlarini aniq va ishonchli tarzda ifodalash imkonini beradi. Biroq, yozma nutqni o'rgatish o'ziga xos qiyinchiliklarni keltirib chiqaradi.

Talabalar ko'pincha grammatika, lug'at va g'oyalarni tashkil qilishda bir qancha qiyinchiliklarga duch keladilar, bu ularning izchil yozish qobiliyatiga to'sqinlik qilishi mumkin. Bundan tashqari, madaniy va lingvistik farqlar talabalarining yozma topshiriqlariga qanday yondashishiga ta'sir qilishi mumkin. Talabalar yozish ko'nikmalarini rivojlantirishda ko'plab qiyinchiliklarga duch kelishadi. Bu qiyinchiliklar ko'pincha cheklangan so'z boyligi, grammatik bilimlarning yetishmasligi va turli xil yozish uslublari va janrlarini yaxshi bilmaslikdan kelib chiqadi. Talabalar o'z fikrlarini ifodalash uchun kontekstga mos so'zlarni topishga qiynaladilar. Masalan, grammatik jihatdan talabalar quyidagi grammatik hodisalarda xatoliklarga yo'l qo'yishlari mumkin:

- 1) Modal fe'llarni tanalshda: *can/could/may/might*
- 2) Passive voice – majhullik nisbati
- 3) Conditionals – shart ergash gapli qo'shma gaplar
- 4) Word formation – so'z yasash: *decide - decision*
- 5) Linking words – bog'lovchi so'zlar: *however, consequently, furthermore, in addition, moreover*
- 6) Conjunctions – bog'lovchilar: *but – nevertheless, so – therefore, and – moreover*

Bundan tashqari, talabalar ko'pincha o'z fikrlarini izchil tartibga solishda qiyinchiliklarga duch kelishadi. Ikkinchi tilda yozish nafaqat g'oyalarni yaratishni, balki ularni mantiqiy ravishda tuzishni ham talab qiladi. Ko'pgina talabalar paragraflarni ishlab chiqish va mavzu jumalari bilan bog'liq muammolarga duch kelishadi. Ingliz tilini o'rganuvchi yozish bosqichlarini (*yozishda oldingi bosqich, loyihalash, qayta ko'rib chiqish va tahrirlash*) yaxshi bilmasligi mumkin, bu esa sayqallangan va yaxshi tashkil etilgan matnlarni yaratishni qiyinlashtiradi. Shuning uchun o'qituvchilar ushbu muammolarni hal qilish va yozish ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradigan samarali usullarni qo'llashlari juda muhimdir. Hozirgi vaqtda chet tilida yozma nutqqa o'qitishning ko'plab yondashuvlari mavjud. Talabalarining chet tilida yozma nutqni o'rgatish masalalari bilan rus tadqiqotchilari E.S.Chuykova, N.I.Xmarenko, O.A.Skryabina, I.A.Sotova, Ye.I.Shpit, I.V.Xarlamenko, N.V.Smirnova, Ye.A.Savkina, Yu.Yu.Rubsova, T.M.Obuxova, N.L.Oreshkova, M.A.Baskakovalar shug'ullanganlar. O'zbek auditoriyasida talabalar yozma nutqini rivojlantirish masalalari bilan o'zbek tadqiqotchilari L.R. Axmetova, F.Sh. Alimov, N.U. Mustafayeva, U.K. Xodjaniyazova, S.U.Azizovlar shug'ullanganlar. Ushbu maqolada biz chet tilida yozma nutqqa o'qitishda ba'zi yondashuvlarni tahlil qilishni maqsad qilganmiz.

NATIJARLAR VA MUHOKAMA

Akademik yozuv ko'nikmalarini o'qitishning asosiy yondashuvlarini batafsil o'rganish natijasida yozishni o'qitishda eng ko'p qo'llaniladigan uchta yondashuv aniqlangan: yozma nutq yoki matn shaklidagi mahsulotga yo'naltirilgan yondashuv (*product approach*); yozma nutq yoki matn shaklidagi jarayonga yo'naltirilgan yondashuv (*process-oriented approach*); va yozuvning turli janrlariga yo'naltirilgan yondashuvi (*genre-based approach*). Ushbu uchta yondashuv, turli darajalarda, ingliz tilini chet tili sifatida o'rganayotgan talabalarining ingliz tilida yozma nutq kompetensiyalarini rivojlantirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Yuqorida keltirilgan yondashuvlar haqida fikr-mulohazalarni tahlil qilishdan avval, biz har bir yondashuvga izoh berishni joiz deb bidik. Ular: 1) mahsulotga yo'naltirilgan yondashuv (*product-based approach*);

Product approach (mahsulotga yo'naltirilgan yondashuv) – bu matn yaratish jarayonining o'zidan ko'ra, yakuniy natijaga (tayyor mahsulotga) ko'proq e'tibor qaratadigan ta'lim va yozish metodikasi. Ushbu yondashuvda asosiy maqsad mukammal va xatosiz tayyor matn (esse, xat, maqola) yaratish hisoblanadi. Bu yondashuv yozishni asosan lingvistik bilimlarga asoslangan mahorat sifatida tasvirlaydi, diqqatni lug'at, sintaksis va bog'lovchi vositalardan to'g'ri foydalanishga qaratadi [3; 11-b].

2) yozma nutq yoki matn shaklidagi jarayonga asoslangan yondashuv (*process-oriented approach*);

Process approach to writing (yozishga jarayonli yondashuv) – bu yozishni shunchaki yakuniy mahsulot (tayyor matn) emas, balki bir necha bosqichdan iborat bosqichma-bosqich jarayon deb qarashdir. Bu yondashuvda asosiy e'tibor xatolarni to'g'irlab, darhol baholashga emas, balki matnni shakllantirish va rivojlantirish jarayoniga qaratiladi. Christopher Tribble jarayonga yo'naltirilgan yondashuv talabalarni g'oyalar yaratish va ma'lumotlar to'plashdan boshlab, to'liq matnni nashr etishga o'tishga majbur qiladigan yozuv faoliyatini tushuntiradi, deb ta'kidlaydi [4; 37-b]. Richard Badger va Goodith Whitelar jarayon yondashuvi yozishni rivojlantirishni talaba tomonidan yozuv ko'nikmalarini mashq qilishda yuzaga keladigan ongsiz jarayon sifatida belgilaydi, deb ta'kidlaydilar [5; 156-b].

3) yozuvning turli janrlariga asoslangan yondashuv (*genre-based approach*);

Genre-based approach to writing (janrga asoslangan yondashuv) – bu talabalarga matnlarni ularning ijtimoiy maqsadi, tuzilishi va til xususiyatlaridan kelib chiqib yozishni o'rgatish usulidir. Bu yondashuvda har bir matn turi (masalan: insho, rasmiy xat, ilmiy maqola, hisobot) alohida janr hisoblanadi. Ushbu jarayonda asosiy maqsad – shu janrdagi tayyor matnlarni tahlil qilish orqali o'xshash matn yozishni o'rganishdir. Britaniyalik tilshunos P.C.Robinsonning fikricha, mahsulotga yo'naltirilgan yondashuv – eng an'anaviy yondashuvlardan biri bo'lib, ushbu jarayonda asosiy urg'u yozma mahsulot yoki matnga beriladi. Ushbu yondashuv doirasida mahsulot yoki matnga asosan sintaksis, so'zlar va standartlashtirilgan strategiyalardan to'g'ri foydalanilgan lingvistik bilim sifatida qaraladi. Bu yondashuvning kamchiliklaridan biri shundaki, u o'qituvchiga yo'naltirilgan bo'lib, o'quvchilarga o'zaro muloqot qilish, yozma matnlarni muhokama qilish hamda o'qituvchi yoki tengdoshlaridan fikr-mulohaza olish imkoniyatini bermaydi [6]. Ushbu yondashuvga asoslangan yozuv jarayonining to'rt bosqichi - kirish, til namunalari asosida yozish, vazifa ko'rsatmalariga asoslangan yozish va matn mazmunida hamda uning lingvistik jihatdan sayqallanishida yuqori darajadagi mustaqil erkin yozuvdir [7].

Jarayonga yo'naltirilgan yondashuv yozishni yozma nutqni yaratish jarayoni sifatida ta'riflaydi va bu jarayonning asosiy bosqichlarini belgilaydi: rejalashtirish (*planning*), loyihalash (*designing*), fikr-mulohazalarni olish (*response to revisions*), qayta ko'rib chiqish (*revising*) va tahrirlash (*proofreading and editing*). Bu yondashuvda lingvistik bilimlardan ko'ra yozish jarayoni muhimroq [8, 9]. Ushbu paradigmadagi o'qituvchining roli talabaning salohiyatini ochib beradigan yordamchi va maslahatchi rolini o'ynaydi. Bu yondashuvda lingvistik bilimlardan ko'ra til ko'nikmalariga ko'proq ahamiyat beriladi. Talabaning sheriklari va o'qituvchining fikr-mulohazalari talabalarga kamchiliklarni va matnlarini takomillashtirish yo'llarini ko'rishga yordam beradi [10, 11]. Bu yondashuv dastlab to'rt bosqichdan iborat edi: yozishga tayyorgarlik (*pre-writing*), qoralama (*draft*), fikr-mulohaza (*response to revisions*) va tahrirlash (*editing*) [5]. Biroq, bu jarayon ko'plab tadqiqotchilar tomonidan model sifatida qabul qilingach, unga yangi bosqichlar qo'shila boshladi. Natijada, dastlab taklif qilingan yondashuvga bir qator o'zgartirishlar kiritildi va oxir-oqibat matn yozish jarayoni, hattoki o'n uchta bosqichni o'z ichiga olishi mumkin ekanligi isbotlandi [12, 13, 14]. Yozma matn yaratishda jarayonga asoslangan yondashuv tezda keng ommalashib, universitetlarda akademik yozuvni o'qitish amaliyotida keng ko'lamda qo'llanilganiga qaramay, u ham bir nechta tanqidlarga uchradi.

Aslida, yozma nutq kompetensiyasini rivojlantirishda janr asosida o'qitish mavjud yondashuvlarning kamchiliklarini bartaraf etishga qaratilgan edi va shu sababli, yozuv birinchi navbatda faoliyat sifatida ko'rib chiqildi, mazkur jarayonda kontekst roliga alohida urg'u berildi va ma'lum bir janrni (masalan, insho, xat, maqola) o'qitishda muvaffaqiyatli muloqotga e'tibor qaratildi [8, 16, 17, 18]. Shunday qilib, Randi Reppen “janrga asoslangan yondashuv orqali yozma nutqqa o'tgatchida talabalar o'z matnlaridagi kommunikativ maqsadga qanday erishish kerak ekanligini yaxshiroq tushunadilar” deb ta'kidlaydi [19; 322-b.]. Janrga asoslangan yondashuvda matn o'quvchisi hamda matn muallifi va uni

o'quvchisi o'rtasidagi munosabatlarga ko'proq e'tibor qaratiladi. Richard Badger va Goodith Whitelar matn yaratishning uchta asosiy bosqichini ajratib ko'rsatadilar: birinchi bosqichda ma'lum bir janrdagi matnlarning namunalari ko'rib chiqiladi va o'rganiladi, ikkinchi bosqich til mashqlarini o'rgatishga bag'ishlanadi va faqat uchinchi bosqichda mustaqil ravishda matn yaratiladi [8]. Shunday qilib, janr asosida o'qitishda faqatgina matnni ijtimoiy vaziyatda yaratilishi va ma'lum bir maqsadga ega ekanligi hisobga olishdan tashqari, balki o'rganish (matnni yaratish) ongli ravishda taqlid va tahlil qilish orqali sodir bo'lishi mumkinligi ham muhimdir[20].

Yozma nutqqa o'rgatishda janrga asooslangan yondashuv ham bir qancha tanqidlarga uchragan. Masalan, B. Paltridge chet tili ona tilisi bo'lmagan talaba uchun ba'zi janrlarni tushunish qiyin bo'lishi mumkinligini ta'kidlaydi [21]. K.Ken Hyland, aksincha, bu yondashuv o'qituvchilarga yozuvning turli janrlarini chuqurroq tushunish va mulohaza yuritishga yordam beradi, bu esa o'z navbatida o'qituvchilarga o'z o'quvchilariga chet tilida akademik matnlar yaratishga qaratilgan sa'y-harakatlarida ko'proq maqsadli yordam ko'rsatishga yordam beradi, deb ta'kidlaydi [22]. Dudli-Evansning fikricha, namunaviy matnlarni tahlil qilish talabalarga o'z matnlarini samarali yaratishga imkon beradi va oxir-oqibat ularning o'ziga bo'lgan ishonchini va chet tilida matn yozishga ijobiy munosabatini mustahkamlashga yordam beradi [17]. Janrga yo'naltirilgan yondashuvga nisbatan yana bir tanqidlardan biri – mazkur jarayonda matn yaratish uchun zarur bo'lgan talabalarning til ko'nikmalariga kam ahamiyat berilmasligidadir. Buning natijasida, talaba faqat o'ziga tanish janr yonalishida matn yozishga ko'nikib qolishidir. Shuni ta'kidlash lozimki, chet tilida yozma nutqqa o'qitishga yuqorida tavsiflangan, mahsulot, jarayon va janrga asooslangan yozuvni o'qitishning uchta yondashuvning har birining afzalliklari va kamchiliklari mavjud.

Xorijiy metodologiyada yozuvni o'qitishning bu uchta yondashuvi ko'pincha bir-biriga zid deb qaralib kelinmoqda. Ularning tarafdorlari va tanqidchilari doimiy ravishda bahslashib kelishgan. Akademik yozuv mutaxassislarining professional hamjamiyatida, u yoki bu yondashuvning metodologik afzalliklarini himoya qiluvchilar bilan bir qatorda [23, 24, 25, 12, 26], matn yaratilishida mahsulotga yo'naltirilgan yondashuvni jarayon asosida o'qitishga qarshi qilibgina qolmay [27], balki mahsulotga asooslangan yondashuvdan jarayonli yondashuvga o'tishni osonlashtirishni ham taklif qilganlar [28], hattoki, ushbu ikki yondashuvni birlashtirib qo'llashga chorlaganlar ham bo'lgan [29].

XULOSA

Yozuv - bu ko'plab ko'nikmalarni bir vaqtning o'zida qo'llashni talab qiladigan murakkab jarayon. Bu ko'nikmalar - nafaqat lingvistik, balki ta'limiy va kognitiv – shakllanib rivojlanishi kerak. O'qituvchining vazifasi bu muammoni muvaffaqiyatli hal qilish uchun eng samarali yondashuvlar va vazifalarni tanlashdan iborat. Xulosa qilib aytganda, bizning fikrimizcha, talabalarning ingliz tilida yozma nutq kompetensiyasini takomillashtirishda talabalarning ehtiyojlarini hisobga olgan holda eng maqbul turli yondashuvlarni integratsiyalab qo'llash maqsadga muvofiqdir. Turli yondashuvlarning oqilona integratsiyasi biz o'qituvchilarga yondashuvlarning kamchiliklarini kamaytirish va ularning kuchli tomonlaridan foydalanish imkonini beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Samiyeva S.N. Chet tilida yozuv kompetensiyasi. – Xorijiy lingvistika va lingvodidaktika – Зарубежная лингвистика и лингводидактика – Foreign Linguistics and Lingvodidactics Issue –3 № 5, (2025). 293-300 b.
2. Жалолов Ж.Ж. Чет тил ўқитиш методикаси. – Т.: “Ўқитувчи, 2012. – 432 б.
3. Maryam Bijami, Shohren Raftari. Title Product, Process, and Genre Approaches to Writing: A Comparison Authors. [The Iranian EFL Journal](#) 9(5): p. 9-19, 2013.

4. Tribble, C. (1996). Writing. Oxford: Oxford University Press. P.p.172
5. Badger, R., White, G. (2000). A process genre approach to teaching. ELT Journal 54(2), p.153-160.
6. Robinson P.C. Academic Writing: Process and Product. London: MET and British Council. 1988.
7. Steele V. Product and Process writing: A comparison. Rowley: Newbury House.1992.
8. Badger R., White G. A process genre approach to teaching writing ELT Journal. 2000. Vol. 54. Issue 2. P. 153-160. <https://doi.org/10.1093/elt/54.2.153>
9. Zeng D. The process-oriented approach to ESL/EFL writing instruction and research Teaching English in China. 2005. Vol. 28(5). Pp. 66-77.
10. Dobao A.F., Blum A. Collaborative writing in pairs and small groups: Learners' attitudes and perceptions System. 2013. Vol. 41. Issue 2. Pp. 365-378.
11. Elbow P., Belanoff P. Sharing and Responding. McGraw-Hill. 1989.
12. Hedge T. Writing. Oxford: Oxford University Press. 2005.
13. Steele V. Product and Process writing: A comparison. Rowley: Newbury House.1992.
14. Coe R.M. Teaching Genre as Process Learning and Teaching Genre. London: Taylor and Francis. 1994. p. 157-169.
15. Dudley-Evans T. Genre Models of the Teaching of Academic Writing to Second Language Speakers: Advantages and Disadvantages Functional Approaches to Written Text: Classroom Applications Washington, D.C, U.S.A.: USIA.1997. Pp. 150-159.
16. Hyland K. Genre-based pedagogies: A social response to process Journal of second language writing. 2003. Vol. 12(1). Pp. 17-19.
17. Reppen R. A genre-based approach to content writing construction Methodology in language teaching: An Anthology of current practice New York: Cambridge Approaches to teaching English writing: A research note. 2002. Pp. 321-326.
18. Brammer C., Rees M. Peer Review from the Students' Perspective: Invaluable or Invalid? Composition Studies. 2007. Vol. 35. Issue 2. P. 71-85.
19. Paltridge B. Approaches to teaching second language writing 17th Educational Conference Adelaide. 2004.
20. Hyland K. Genre-based pedagogies: A social response to process Journal of second language writing. 2003. Vol. 12(1). Pp. 17-19.
21. Campbell M. Teaching Academic Writing in Higher Education Education Quarterly Reviews. 2019. Vol. 2. No. 3.P. 608-614.
22. Coffin C., Curry M.J., Goodman Sh., Hewings A., Lillis T.M., Swann J. Teaching Academic Writing: A Toolkit for Higher Education. London and New York: Routledge. 2003. 170 p.
23. Hasan K.M., Akhand M.M. Approaches to writing in EFL/ESL context: Balancing product and process in writing class NELTA Journal. 2010. Vol. 15(1-2). Pp. 77-88.
24. Kruse O. Perspectives on Academic Writing in European Higher Education: genres, practices, and competences REDU: Revista de Docencia Universitaria. 2013. Vol. 11(1). Pp. 37-58.
25. Robinson P.C. Academic Writing: Process and Product. London: MET and British Council. 1988.
26. Agustiana V. Combining product and process-based approaches to teaching writing discussion texts English Review: Journal of English Education. 2016. Vol. 4. Issue 2. P. 195-208. <https://doi.org/10.25134/erjee.v4i2.334>
27. Kim Y., Kim J. Teaching Korean university writing class: Balancing the process and the genre approach Asian EFL Journal. 2005. Vol. 7(2). Pp. 68-89.